

Forsiden | Anmeldelse: Tyendet – det tjenende folks danmarkshistorie

Anmeldelse: Tyendet – det tjenende folks danmarkshistorie

Alfred og Line

Dato_ 15. feb 2021

Tekst_ Morten Lassen

Mon ikke de fleste af vores elever er vokset op med Emil fra Lønneberg? Men har de tænkt over, hvorfor tjenestepigen Line sover i køkkenet, og karlen Alfred i et lille (karle)kammer? Kender de overhovedet begrebet 'tyendet'? Med disse spørgsmål indleder nærværende udgivelse sin 'det tjenende folks danmarkshistorie', som tager sin begyndelse i senmiddelalderen og har sit tyngdepunkt i det 19. og det 20. århundrede. Især kampen for bedre forhold fylder meget, og der argumenteres fint for, at opgøret med den forhadte tyendelov (fra 1854) skal ses i sammenhæng med de mange andre bevægelser i 1800-tallet: arbejderbevægelsen, kvindebevægelsen etc. Forfatterne ønsker da også at trække netop denne del af historien frem i lyset, for der er ingen tvivl om, at de andre bevægelser fylder mest i den kollektive erindring. Hvem forbinder i dag ikke først og fremmest grundlovsændringen i 1915 med kvindernes stemmeret? Ikke mange husker, at 'folkehold' ved samme lejlighed også fik stemmeret.

Bogen skriver sig fint ind i strømningen af danmarkshistorier, som udfordrer de klassiske fortællingers master narrativ (den type, som har et maleri af Christian den 4. på forsiden) og i stedet sætter spot på bagsiden (når det er sagt, så er det vist ikke ligefrem husmænd og daglejere, vi savner fortællinger om). Desværre oplever vi denne bagside i Tyendet mest 'fra oven', det vil sige gennem kommissioner, forordninger og love, som alle omhandler tyendets vilkår. Tyendet selv kommer primært til orde i de kilder, som endnu ikke er tilgængelige på hjemmesiden (der er en oversigt bagerst i bogen). Det righoldige billedmateriale og enkelte optegnelser vidner imidlertid uden omsvøb om en kold, klam og kummerlig bagside. Samtidens legitimering af disse forhold skrider (også) i dag til himlen. Til sidst trækkes der tråde til nutidens 'tyende': filippinske au pairer, østeuropæere i byggebranchen, illegale indvandrere og andre, som ordner det hårde manuelle arbejde, de færreste danskere (i hvert fald til den løn) ønsker at røre ved. Et polemisk afslutningskapitel, man med fordel kunne have rykket frem som bogens indledning. Ud over en lang række fakta- og emnebokse (mest som supplement til brødteksten) er det så som så med didaktiseringen af stoffet: Der er ingen begrebsforklaringer, ingen læse- eller refleksionsspørgsmål, og ingen arbejdsopgaver. Ærgerligt, at der ikke gøres mere for at inddrage eleverne. Bogen anbefales nu alligevel, den kan sagtens bære et helt forløb, og hvorfor ikke et dristigt langt linjeforløb fortalt gennem det tjenende folk?

[f](#)
[t](#)
[in](#)
[↻](#)

About book

★★★★☆

Forlag: Frydenlund

Antal sider: 208

Fag: Historie

Bogens forfatter(e):

Rikke Lie Halberg og Bertha Rex Coley

Pris: 229 kr.

Vurdering og anmeldelse:

Morten Lassen